

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 30 Stycznia r. s. 1825 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg d. 24 stycznia.

Przez najwyższy dyplomata pod dniem 1 stycznia, dowodzący pólkiem kozaków gwardyi Jenerał major, *Jefremow*, naylaskawiey mianowany kawalerem orderu s. *Anny* 1szej klasy. (G. S.).

CESARZ JEGOMOŚĆ przy najwyższym reskrypcie do Rady tajnego *Italińskiego*, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego przy Stolicy Apostolskiej, naylaskawiey udarować go raczył brylantowanemi znakami orderu s. *Alexandra Newskiego*.

Przez najwyższy Ukaz teyże daty, assessorowie kolegielni, Hrabia *Kossakowski*, sekretarz legacyi w *Rzymie* i Hrabia *Brzostowski*, drugi sekretarz legacyi w *Turyńcie*, wyniesieni na radców dworu. (J. d. St. P.).

Wilno dnia 28 stycznia.

Odebrana tu wiadomość: że na dniu 19tym tego miesiąca, z nieukojonym żalem żony, liczoney familii, krewnych i przyjaciół, zakończył dni życia, *Gaspar Czyż*, Radca Stanu, były Marszałek Gubernii Litewsko-Wileńskiej, Orderow s. *Anny* 2giey klasy i s. *Stanisława Kawaler*, zajęła smutkiem serca współ-obywateli, szczególniey blizkich świadków jego intencji. Krótkie wspomnienie o cnotach i wysługach obywatelskich, których zeszły *Czyż* rzadki okazywał przykład, stanie się niedostatecznym dla tytułu nieporównanych przymiotów holdem. Drogo szanowny współ-rodakom ten obywatel, urodził się w roku 1747. Po ukończonych naukach w konwikcie Kieży Jezuitów Polockich, rozpoczął zawód służby obywatelskiej, a tak naprzód był Sędzią Grodzkim Województwa Wileń., później w Trybunale Głównym Litewskim, dwa razy z tegoż Województwa Deputatem, otrzymał potem od Króla Polskiego *STANISŁAWA AUGUSTA* przywilej na Urząd Koniuszego Wileń., a następnie został Podwojewódzkiem Wileń.. Przez powyższe urzędowania zyskana ufnosć współ-obywateli działała: że w r. 1788 obrany został z tegoż Województwa na Sejm Wielki Posłem. Epoka wcielenia krajów Polskich do Cesarstwa Rosyjskiego, dała organizacyą nową przez podział prowincyi na Gubernie; gdzie zeszły *Czyż* jednomyślną dziedzicząc opinią, tudzież ufnosć współ-obywateli, co trzy lata był wybierany Marszałkiem; i dopóki siły zdrowia dozwały, przedłużał posługę, spełniając przez lat dziewięć Powiatowego, a przez trzy lata obowiązki Guberskiego Marszałka. Po skończoney czterdziestoletniej bezprzerwy, pod dwójakim Rządem służbie, zbywający czas poświęcał nayeżęściey, jako Mąż pełen cnoty i światła, jednaniu poróżnionych familii. Opinią poświęcenia się zeszłego *Czyża*, doszła wiadomości Tronu, i ściągnęła względy Panujących Naymilościwiey Monarchów. Ozdobiony nayprzód czasu Wielkiego Seymu od Nayjaśnieyszego Króla Polskiego *STANISŁAWA AUGUSTA* orderem s. *Stanisława*; roku zaś 1796 z własnych NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA *PAWŁA* 1go rąk, otrzymał order s. *Anny* 2giey klasy z pensyą. W roku 1798 od tegoż NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA, przy reskrypcie, ohlubne zawierającym wyrazy, dostał Starostwo Dziśnieńskie. Po-

źniey Naymilościwiey teraz Nam Panujący MonARCHA, *ALEXANDER* Iszy, zaszczycił stopniem Radzey Stanu, tudzież w miejscu Starostwa Dziśnieńskiego, pensyą dożywotnią przeznaczył. Nakoniec, używając ohlubnych owocow pracy swojej w zaciżu domowém, w dobrach dziedzicznych *Woronney*, w pcie Wileń. położonych, przepędzał dni życia; a prawie do ostatniego momentu zaszczytany łaską Rządu, otoczony szacunkiem publicznym, stał się dowodem tey prawdy: że cnota i zasługa prawdziwa, z potwierdzeniem powszechney Opinii, należnych sobie nadgod uzywać może.

Nabożeństwo żałobne, po s. p. *Czyżu*, odprawi się w kościele XX. Dominikanów Wileńskich s. *Duchą*, dnia 5 następującego miesiąca lutego.

HISZPANIA.

Madryt d. 8 stycznia.

(z Gaz. Hamb. Börsen Halle).

Po zawiedzionem wskrzeszeniu inkwizycyi, powinno takż teraz nastąpić zniesienie tajney junty stanu, której prezydentem jest *X. Ethenard*, kanonik *kuenzański* i były inkwizytor, a to tym bardziej, gdy istotne jej przeznaczenie, przezyrzenie archiwow tajnych towarzystw, które w postępowaniu świętego trybunału za zasadę służyć miały, z nieprzyrowadzeniem do skutku tego trybunału, już jest niepotrzebne, a przez wydany teraz wyrok przeciwko tajnym zgromadzeniom, dostatecznie jest zastąpione.

Król Jmć wyrokiem z dnia 7 postanowił, ażeby w nowem urządzeniu woyska oficerom, niemieszczonym, niezwołownie miesięczny zółd wypłacano, i żeby oni udali się do swych domow. Zaleca się oraz intendentom prowincjonalnym przez ten wyrok, ażeby regularnie należny zółd wypłacali.

Wyrokiem dnia 18 grudnia Król Jmć potwierdził wszystkich urzędników w Ameryce, przed ogłoszeniem konstytucyi tam mianowanych przez Wice-Królów.

Cztery członkowie rady kastyliyskiej, którzy na początku przeszłego roku złożeni zostali z urzędu, znowu do dawnych miejsc są przywrócenie.

Sławny doktor chirurgii *Castello*, który za polityczne zdania tyle na siebie prześladowania ściągnął, i który wkrótce miał być skazanym na wygnanie, posiada teraz naywiększe zaufanie Monarchy. Pierwszy Królewski chirurg, *Turlan*, jego osobisty nieprzyjaciół, na rozkaz Monarchy i w jego obecności, miał z nim zawczora *consilium* względem leczenia podagry, napastującej Króla: chociaż ci lekarze byli przeciwnego zdania, jednakże Król Jmć przychylił się na stronę *Castello*, o którym słyhać, iż będzie mianowany pierwszym doktorem J. K. M.

Niezawodną jest rzeczą, że Rząd nasz przez dwa tajemne artykuły ostatniey konwencyi, zobowiązał się, ogłosić nową amnestyą: zawarte z jenerałami francuzkiemi układy uznac: w nowey amnestyi mają być objęci i *Afrancesados*.

W zwyczajney przemowie na nowy rok prezydenta, *P. Villala*, na radzie kastyliyskiej, były

pokilkakrotnie wspomniane te słowa: jedność, zapomnienie, przebaczenie.

— Dnia 14. —

Wyrokiem Królewskim, zabroniono jest policyi, *Infinidos* (oficerów na nieograniczonym urlopie będących) turbować, lub się w cokolwiek wtrącać, co by się do nich ściągało.

Król Jmó wydał rozkaz, na żądanie generała francuzkiego, izby nikogo nie aresztowano, należącego do wojska francuzkiego, i odnowił rozkaz, ażeby wszystkie traktaty i układy, z Francją zawarte, najszybciej wypełniano.

Kardynał, arcy-biskup toledański, przybył tu wczora: ponieważ Król Jmó chce styszeć zdanie jego względem interesów państwa; arcy-biskup *Kompostelli*, i biskupi z *Soryi* i *Malagi* (*Martinez*), są dla teyże przyczyny wezwani. Wielki wpływ tych prałatów uczyni obrady ministerjalne bardzo uroczystemi.

Wielu xięży miewa teraz kazania o zapomnieniu przeszłości, i wzywa, ażeby się wszyscy Hiszpani szczerze i otwarcie pojednali. Z konstytucjonistami obchodzą się łagodnie: mogą oni podług upodobania wychodzić i schadzać się z sobą, a w niektórych miejscach oddano nawet im na powrót ich oręż.

Od granic hiszpańskich dnia 10 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Z *Barcelony* piszą pod dniem 8 stycznia co następuje: „Nasz nowy wojenny gubernator, generał *Caro*, przybył wczora do *Reus*; zdaje się, że mieszkańcy nie są bardzo kontenci z tego nowego naczelnika prowincyi. Przy wyjeździe tego generała z *Madrytu*, generał *Castanos*, zalecił mu umiarkowanie w postępowaniu z katalończykami.

Trwają ciągle i częste narady ministrów; a lubo jest na nich czasami mowa o interesach Ameryki południowej, głównym jednak celem tychże, ma być ułożenie się nad sposobami jak nayszybszego zadośćuczynienia warunkom nowej konwencyi, tyczącej się przedłużenia pobytu wojska francuzkiego w Hiszpanii. Zawiera ona zobowiązanie się dworu naszego, do nadania nieograniczoney amnestyi, bez wyjątków, i bez żadnych kategorii; do zatwierdzenia kapitulacyi konstytucyjnych generałów hiszpańskich, z dowódcami francuzkiemi zawartych; niemniej do zupełnego przebaczenia i zapomnienia wszelkich przewinień i postępów politycznych z epoki, od weyścia wojsk francuzkich na ziemię hiszpańską.

Irun dnia 10 stycznia.

(z *Korrespondenta Hamburskiego*).

Od czasu przybycia Xięcia *Maxymiliana* *Saskiego* do *Madrytu*, nikogo jeszcze śmiercią nie ukarano; przeciwnie wielu za polityczne zdania i wykroczenia uwięzionych, otrzymało uwolnienie, zwłaszcza dawni członkowie madryckiej municipalności i rady kastylijskiej.

FRANCYA.

Paryż d. 19 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Wczora, po mszy znajdowali się u Króla na pokojach Ministrowie i Posłowie mocarstw zagranicznych.

Mémorial Bordelais pod dniem 12 stycznia mówi: „Musiało coś ważnego zayść w Hiszpanii, ponieważ od dnia wczorayszego, telegrafy między *Paryżem* i *Madrytem* są w nieustannej czynności.

Monitor donosi, że w Państwie Rzymskiem uwięziono wiele znakomitych i dostojnych osób. W samym *Rzymie* w dzień Bożego Narodzenia kilkanaście osób uległo temuż losowi.

— Dnia 21. —

(z *Gazety Hamburskiej Börsen Halle*).

Zaniechany od lat kilkunastu zwyczaj, bywania na wysłuchaniach w sali tronowej, nie tylko Arcy-Biskupów, ale i Biskupów, nanowo przywrócony został.

W rocznicę śmierci *Ludwika XVI*, wyszedł Monitor z czarną obwódką, i zawiera w urzędowym doniesieniu Królewskie postanowienie z d. 22go z. m., tyczące się wystawienia mo-

stu na *Rodanie* w *Lyonie*, który na żądanie municipalności będzie się nazywał mostem *Karola X*.

Zpomiedzy współlubiegających się do zrobienia rysunku oblicza *J. K. M.*, mającego się wybić na monęcie nowej, gciu odrzucono rysunki, a *Sch* zostało do poprawienia. Nowa moneta nie tak się prędko ukaze, jak spodziewano.

Baron *Hyde de Neuville*, powrócił tu wczora z małżonką swoją z *Lisbony*, i zdaje się, że nie myśli tam powracać.

(z *G. Journal des Debats*).

Xiążę *Taylerand* przesłał do barona *Lecordier*, mera pierwszego okręgu *Paryża*, 1,000 fr. dla podzielenia na ubogich tego okręgu.

Zapewniają, iż jak tylko wszyscy posłowie nadzwyczajni, którzy z różnych krajów Europy, mają przybyć dla znajdowania się na koronacyi *Karola X*, zjadą się do *Paryża*, natychmiast rozpoczyna się obrady, względem interesów Grecyi i Ameryki.

Z przyczyny rocznicy żałobney w dniu 21 stycznia, gazeta *Journal de Debats* nie wyszła.

Dla zachęcenia do chowu i tuczenia bydła, w departamentach rolniczych, i chcąc przywieść cenę mięsa w *Paryżu* do przyzwoitego umiarkowania, Król Jmó wydał postanowienie, pod datą 12 stycznia, iż urządzenie z d. 30 września 1802, względem rzeźnictwa w *Paryżu*, jest zniesione. Od pierwszego stycznia 1828 liczba jatek przestanie być ograniczoną; aż do tey epoki, poczynając od roku teraźniejszego, liczba jatek rzeźnickich, teraz czynnych, co rok będzie powiększona stem nowych, jeżeli upoważnienie będzie w tey mierze żądane; gdy ich liczba będzie dostateczna, żadne upoważnienie nie będzie w tym roku dane.

Gazeta *Courier* wyraża: z przybycia *P. Hyde de Neuville* można wnosić, że to, czego *Sir William Acourt* żądał, nie zostało odmówionem. (K. H.)

WŁOCHY.

Rzym d. 6 stycznia.

(z *Korrespondenta Hamburskiego*).

W tych dniach, na wyraźny rozkaz *Oyca* ś., bez wezwania do tego policyi, hrabia *Fabri*, rodem z *Ceseny*, który tu od kilku miesięcy bawił, został uwięziony. Rozkaz ten, chociaż z największą tajemnicą starano się dopełnić, niezmiernie jednak wzbudził zastanowienie: gdyż hrabia *Fabri*, autorem jest tragedyi, dosyć szacowanych, i jak się zdaje, nieczym więcej niezajmował się, tylko polityką. Hrabia *Fabri* wnet odesłany został do *Rawenny*. W tymże czasie uwięziono wiele osób w *Forti*, *Cesenie* i *Meldoli*, które zapewne w związkach z hrabią były. Rozumieją też, że częste podróże Legata *Rawenny*, kardynała *Rivarola*, miały z tym związek. Hrabia *Fabri* należy do znakomitej familii. Mieszkająca tu hrabini *Altems*, siostra jego, jest w wielkiem poważeniu.

Stosunki Stolicy Papiezskej z *Austryą* dotąd jeszcze są niewyświecone. Gdy z jednej strony zdaje się być rzeczą niezawodną, że gabinet wiedeński nadzwyczajnie jest zadowolony z tutejszego rządu, szczególnie z kardynała sekretarza stanu *Della Somaglia*; z drugiej strony z zadumieniem daje się postrzegać, że mianowany posłem austryackim przy dworze naszym hrabia *Zichi*, który tu na początku roku teraźniejszego miał przybyć, dotąd nie przybył.

Od granic włoskich dnia 12 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Gazeta neapolitańska z d. 4 b. m. umieściła następujące szczegóły o śmierci Króla *Jmci Ferdynanda IV*. „Monarcha ten był d. 27 grudnia wieczorem na teatrze, a czując się nieco słabym, oddalił się przed skończeniem sztuki; dnia 29 grudnia w najlepszym zdrowiu pojechał na łowy, dnia 30 grudnia dostał lekkiego kataru, lecz bez gorączki, i innych znaków mocney choroby. Z powodu kaszlu, który w nocy był mocniejszy, wstał z łóżka, co nikogo nie zadziwiło: bo zawsze tak zwykł był czynić, kiedy miał katar. Nazajutrz d. 31 grudnia, oraz w dniach 1 i 2 stycznia, trwał

atar z lekkim wyrzucaniem flegmy i kaszlem; bez żadnej odmiany pulsu. Dnia 5 stycznia zmniejszył się katar tak, iż Król tegoż dnia postanowił przejechać się, i, oprócz zwyczajnego osłabienia w nogach, był zupełnie zdrowym. Wieczor do godziny 11-tej przepełdził w towarzystwie, i na nic się nie skarżył. Położył się potem w łóżku spokojnie zasnął; o godzinie 6-tej rano słyszano go dwa razy kaszlającego. Po 8-mej, gdy Król posługu zwyczajowi swego nie zawołał kamerdynerów, udali się oni wraz z lekarzami przybocznymi do gabinetu, gdzie zastali Króla umarłego, i byli znaki mocnych konwulsy. Natychmiast użyli lekarze wszelkich środków dla przekonania się, czy i rzeczywiście umarł, i niestety okazała się pewność zgonu. Wiadomość o niespodziewanej śmierci Monarchy pograżyła wszystkich członków rodziny królewskiej w największym smutku. Teżraźniejszy Król, Franciszek I, zwołał natychmiast Radę Stanu. Wszyscy ministrowie stanu, generał porucznik, Xiążę *Hessen-Homburg*, Cesarstwo-Austryacki gubernator w *Neapolu*, z innemi znakomitemi osobami, udali się do królewskiego pokoju wypoczynkowego, i przekonali się o śmierci Monarchy. W skutku tego smutnego wypadku kazano zamknąć teatru i giełdę. Dnia 5 b.m. lekarze obezleli ciało Króla, i postrzęgli na niem wszystkie znaki mocnych konwulsy. Margrabia *Pignatelli*, dydyk neapolitański, spisał protokół zgonu Króla w obecności wielu znakomitych osób, i otworzył testament jego z dnia 6 lutego 1822; oraz kołycel z dnia 4 listopada 1824, które dowodzą pożyteczności i dobroczynności tego Monarchy. Minister sprawiedliwości przyłożył pieczęć. Dwór ułdał się z Xiężną *Floridia*, wdową, do zamku *Capodimonte*.

ANGLIA.

Londyn dnia 18 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Gazeta *Globe* utrzymuje, że Delfin francuzki przyjedzie, po ukończeniu uroczystości koronacyney do Anglii, w celu obejrzenia nowym sposobem urządzonych więzień, a żeby we Francyi tenże sam sposób utrzymywania więźniów zaprowadzić.

Listy z Lizbony dochodzą daty 5 stycznia i nio nowego nie donoszą.

W zeszłym tygodniu, akcyje górnicze na kopalnie w Ameryce południowej, poszły nadzwyczajnie w górę. Za tak zwane *Real del Monte*, na które tylko 70 funtów szterl. wyłożono, płacono po 1,400 f.s. Inne, których pierwsze złożenie 5 funtów szter. kosztowało, poszły na 150 do 200 f.s. Przy tak nadzwyczajnym obrocie, reakcyja tych papierów koniecznie nastąpić musiała. Jakoż spadły później nieco w swojej cenie, ale tak mało, iż spadnienie żadnego szkodliwego wpływu nie rzuciło.

Jeszcze jedna górnicza kompania zawiązała się w Londynie, pod nazwiskiem „*Anglo-Chilijskiej kompanii górniczej*.”

W tych dniach kompania *Anglo-Mexykańska* wysłała ztąd bryg *Swiftsure* do Hawanny i *Vera-Cruz*, wiozący znaczną partya żywego srebra, do obrabiania min srebrnych przeznaczonego. Bardzo wielu ciekawych oglądało ten okręt: na nim bowiem przed 10 laty odpłynął *Napoleon* z Elby do Francyi.

Dnia wczorajszego odbyło się liczne zgromadzenie katolików, na którym postanowiono podać Parlamentowi na ręce Lorda *Holland* i *Nuget* prośby względem emancypacyi. W Izbie wyższej Lord *Donoughmore* przełożył petycją katolików.

Do *Portsmouth* przybyły już oddziały wojska, do Indyy zachodnich przeznaczone.

Wdowa po Augustynie Iturbide, postanowiła osiąść w Stanach Zjednoczonych Ameryki północney.

Zawartego traktatu względem zniesienia handlu murzynami, (już przez Króla zatwierdzonego), Senat Zjednoczonych Stanów niechoiał ze swej strony ratyfikować, a to z powodu umieszczonego

w nim artykułu, wzajemnego okrętów przegladania. Lubo artykuł ten oparty jest na zupełney w tej mierze dla obudwóch narodów wzajemności, Senat jednak uważał go zbyt korzystnym dla Anglii z tego powodu, że liczba amerykańskich okrętów wojennych, względnie do liczby okrętów W. Brytanii, ma się jak 1 do 9.

Lord *Cochrane* przybył dnia 29 września z eskadrą swoją do *Pernambuco*, lecz zachorował na odrę.

Młody Hrabia *Clauricarde* zaślubi wkrótce córkę Pana *Canning*.

Odebrano tu wiadomość z *Gibraltar*, że Dey Algierski zatwierdził nareszcie traktat 1816 roku z Niderlandami zawarty, i odstąpił wszelkich do rządu tego pretensy.

Eskadra Portugalska, złożona z dwóch fregat, jednego bryga i z jedney korwety, krąży pod wysokością wyspy s. *Wincentego*.

(z *Gazety Warszawskiej*):

Jedna z tutejszych gazet wieczornych twierdzi, iż wie z dobrego źródła, że ministrowie zaraz na początku przyszłych obrad parlamentu, podadzą bil, względem zniesienia dotychczasowych praw zbożowych.

Słychać, iż Xiążę *Wellington* uda się w ważnych zleceniach do Irlandyi.

W *Gazecie Goniec* czytamy co następuje: „Odwróćmy na chwilę oczy od politycznych i religijnych zaburzeń w Irlandyi, a zwróćmy je na środki do trwałego polepszenia stanu tego kraju. Pod względem ziemi, klimatu i płodów mineralnych, posiada Irlandya wszelkie potrzebne korzyści, aby razem była krajem rolniczym, rękodzielniczym i handlowym; a niemasz nic takiego, co by jej przeszkadzało ubiegać się z Anglią o bogactwa i pomyślność. Ziemia jej jest urodzayna, mimo złego systematu rolniczego, którego się tam trzymają, i któryby rolnictwo w Anglii przywiódł do upadku. Ma oraz Irlandya piękne i dogodne rzeki, lecz z nich nie pożytkuje. W 19 lub 20 Hrabstwach Irlandzkich znajdują się wyborne kopalnie węgla ziemnych, które z tak małym kosztem wydobywać można, jak w Anglii; obfituje także w kruszcze, zwłaszcza w rudę żelazną, której wyrobienie kosztować może o 20 do 30 procentów taniej, niż w Anglii. Braknie tylko zdalnych ludzi i potrzebnych kapitałów, aby korzystać z tych darów przyrodzenia. Według zdania naszego, Irlandczykowie mają talenta, lecz nie są narodem handlującym, i w ogólności nie wiedzą się im przedsięwzięcia handlowe. Mogą także posiadać kapitały, (jak wielu Irlandczyków zapewnia), lecz nie umieją ich użyć, i dla tego tak jest, jak gdyby ich nie mieli. Gdyby posiadali kapitały angielskie razem z przedsiębiorczym duchem Anglików, wtenczasby się stan ich polepszył. Nie sądzimy atoli, iżby odrodzenie Irlandyi mogło jedynie przez kapitały angielskie nastąpić, lecz potrzeba dać ochotę. Można to szczególnie uczynić przez towarzystwa, i dla tego zawsze chwaliliśmy takie przedsięwzięcia. Najznakomitszym istnjącem już podobnem urządzeniem, są towarzystwa kopalni i prywatne banki w Irlandyi, na które zwracamy uwagę publiczną.”

TURCYA.

Od granic tureckich d. 12 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Wszystkie prywatne listy, nadchodzące z Morei do *Paryża*; zapewniają, że wiadomości o niezgodzie między dowódcami greckimi, były przesadzone; i stary *Kolokotroni* jest zawsze nieubłagany turków nieprzyjacielem. Utrzymają, że basza Egiptu niema ani jednego przyjaciela w Grecyi.

Dziennik Konstytucjonista umieścił następne wyjątki z Kroniki greckiej. „Donoszą z Zante pod dniem 15 grudnia, że ma być wzniesiony pomnik wspinały na cześć *Marka Bazzarisa*. Z drugiej strony Grecya daje dowody wdzięczności względem tych, których za dzieci swoich przyjęła. Oto jest akt urzędowy, złożony w Archi-

wum w *Missolunghi*, przy udzieleniu prawa obywatelstwa Lordowi *Byronowi*. Zważywszy, że Lord *Noel Byron*, w zamiarze wsparcia wolności greckiej, i w przekonaniu, że zachodnia część tego kraju, największą była zagrożona niebezpieczeństwem, przybył do tego miasta: zważywszy, że on przez swoje dobrodziejstwa, uratował całą zachodnią Grecją, czego dowodzą jego piękne czyny i znakomite ofiary, które w gwałtownych naszych potrzebach, wielką nam pomoc przyniosły, i interes narodu silnie wsparły; miasto więc *Missolunghi*, udziela mu niniejszym aktem tytuł, swego dobroczyńcy, i przyznaje go za swego obywatela z równym prawem, które służy innym obywatelom tego miasta. Ten akt uroczysty, ma być zachowany w archiwum naszego miasta, dla wiadomości potomnych czasów, że obywatele miasta *Missolunghi*, umieją szanować ludzi cnotliwych, oddawać sprawiedliwość ich szlachetnym czynom, i być wdzięczni za otrzymane dobrodziejstwa.“

H A Y T I.

Port-au-Prince d. 24 listopada.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Oto jest instrukcja, wydana posłańcom Hayti do układania się z rządem francuskim. 1. Żądać ustawy Króla Francuzkiego, uznający bezwarunkową niepodległość Hayti. 2. Oświadczyć gotowość rządu Hayti, do wdzięczności za prawne utwierdzenie jej niepodległości, i do wynagrodzenia byłych właścicieli plantacyi, w pięciu równych terminach przez lat pięć, czyli to w gotowiznie, czy w płodach tej wyspy. 3. Kupieckie okręty francuzkie mają wolny wstęp do portów Hayti, i używać będą tych samych korzyści, co i innych przyjaźnych narodów. 4. Płody Hayti, cukier, kawa, bawełna, indygo, kakao etc. przywiezione na haytańskich lub francuzkich okrętach, nie będą płacić we Francyi wyższego cła, jak i płody inne zamorskich osad francuzkich. 5. Na przypadek wojny między Francją, a innym mocarstwem, Hayti zostanie ściśle neutralną; francuzkie statki wojenne będą mogły wpływać do portów Hayti dla opatrzenia się w zapasy lub dla naprawy, ale flocie wojennej, wejście do portów będzie zabronionem. 6. Francya i Hayti mieć będą nawzajem w *Paryżu* i w *Port-au-Prince* jenerałnych konsułów, lub sprawujących interessa. Całą rękocymską ściśłego zachowania tej ugody, będzie między obydwojema rządami honor i prawa rzetelność.

A M E R Y K A.

(z *Gazety Warszawskiej*).

W listach pisanych z *Havanny* pod d. 4 października donoszą, że osada w *Vera-Cruz* choruje na szkorbut, że oieszono się, iż niebawnie związek między tą twierdzą i brzegami *Mexyku* przywróconym zostanie; a następnie, że i handel z wyspą *Kubą* ożyje.

Dnia 16 sierpnia rząd kolumbijski ogłosił wyrokiem swoim, że następujące porty, otwarte są dla handlu Europy i Ameryki północnej, jako to: *Pampatar, Juan-Gniego, Cumana, Barcellona, Lagaira, Cero, Puerto-Cabello, Maracaibo, Riohacha, Santa Martha, Carthagena, Chagres, Portobello, Guayaquil, Esmeraldos, Panama, Buenaventura.*

Donoszą z *Kartageny* pod d. 21 listopada, że jenerała *Sublette* mianowano ministrem wojny. Wojsko *Kantaraka* zmniejszyło się przez straty w bitwach, przez choroby i przez zbiegostwo tak wiele, że już tylko 1,600 ludzi ma przy sobie, z którymi się w góry wyższego *Peru* cofa.

Gazeta wychodząca w *Jamaice* donosi, że przywieziono niedawno do *Martyniki* na dwóch brygach 600 murzynów, których tam sprzedano.

W gazecie *Buenos-Ayreskiej* z d. 3 listopada czytamy, co następuje: Listy odebrane z *Salta*, zgadzają się w potwierdzeniu o powturnej i zupełnej klęsce jenerała *Kanterak*. Wiadomość tę ogłosił naprzód jenerał *Olaneta* w *Mojo* z dodatkiem, że *Kanterak* utracił całą jazdę i 6 batalionów piechoty, a jenerał *Laserna* opuścił już *Karko*, i cofa się na drugą stronę *Desaguadero*: lecz tam znajdzie nowego nieprzyjaciela, to jest: samego *Olanetę*, na przyjęcie go już w pogotowiu oczekującego. *Boliwar* znajdował się 9 sierpnia w *Jauja*, pobił na głowę jenerała *Kanterak*, który na dniu 12 ku brzegom się cofał. *Peruwianie* uzbrajają bodziatowy okręt *Montegdo*, przeznaczony do wspierania działań eskadry *Chilijskiej* pod dowództwem admirała *Guise*, przeciwko okrętom hiszpańskim wojennym *Azya* i *Achilles*. Dzień pierwszy stycznia przeznaczony jest na otwarcie kongressu w *Buenos-Ayres*. Zapewniają, że jenerał *Kanterak* utracił 6 000 ludzi; lecz i *Boliwar* ma mieć do 4 000 tysięcy rannych i zabitych.

W *Londynie* odebrano listy z *Alvarado* donoszące, że jenerał *Santona* obrany został gubernatorem prowincyi *Yukaton*.

3 Императорскаго Воспитательнаго дома опись С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ возбуждается, что въ ономъ продаются заложенное и просроченное недвижимое имѣние Вишневскаго помѣщика Поручика Игнатія Зеновича, состоящее Вишневской Губерніи Себежскаго повѣша въ деревняхъ: Васюшинъ 21, Лакушахъ 2, Бабинковъ 8, Хищневъ 25, Большомъ Корноуховъ 12, Морозовъ 34, Ключинъ 32, Заборницъ 17, и Корноуховъ 16, и всего 167 мужескаго пола душъ, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего и назначающіе сроки продажъ сего года въ мае мѣсяцъ: первый 5го, второй 7го и третій 12 числъ. Желашіе купити имѣніе сіе, могутъ являтися въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ чиселъ въ присудственное время, и видѣть въ ономъ продаваемому имѣнію опись и условія.

За Экспедишора Мецкерскій.

3. Od Rady Opiekunskiej Sankt - Petersburgskiej CESARSKIEGO Domu wychowania ogłasza się niniejszem: iż w niej przedaje się oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek Obywatela Witebskiego, Porucznika Ignacego Zenowicza, położony w Witebskiej gubernii w Siebieżskim powiecie, we wsiach: Wasjutynie 21, Łakuszach 2, Babinkowie 8, Chiszczeniewie 25, Wielkim Kornouchowie 12, Morozowie 34, Klukinie 32, Zabornicy 17, i Kornouchowie 16, w ogóle 167 dusz płci męskiej, ze wszelką do nich należącą ziemią, i ze wszelkiem na niej zabudowaniem; a zatem naznaczają się terminy do targów w miesiącu maju teraźniejszego roku: 1szy 5, 2gi 7 a 3ci 12 dnia. Życzący kupić takowy majątek, mogą przybywać do Rady Opiekunskiej w pomienionych dniach, w czasie posiedzeń, i widzieć w niej sprzedającego się majątku inwentarz i warunki.

За Expedytora Meszczerski.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzeja Bucharskiego Rzeczywistego Radcy Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 13.

Wilno dnia 30 stycznia v. s. 1825 Roku.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez Drzewickiego byłego Pisarza Sądu Ziemskiego Wileńskiego z Izby Wileńskiej Powszechney Opieki sposobem pożyczki pieniędzy, w ogóle kapitału 600 dukatów i należnych od 1819 roku procentów z uchybieniem terminu, oddane na sprzedaż z publicznych targów majątki jego Suderwa, Ciechanowiszki i Podahow z 30 skaskowemi płci męskiej duszami; w tutejszey gubernii, w Wileńskim powiecie położone; a zatem życzący kupić pomienione majątki, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: iszy 2, 2gi 3 następującego miesiąca marca, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycznia 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnego Izbie Wileńskiej Powszechney Opieki od Tytularnego Sowietnika Klukowskiego długu w ogóle 1000 rubli srebrem i liczących się od 1821 roku procentów z uchybieniem terminu, oddano na sprzedaż z publicznych targów majątek tego Klukowskiego Narbutowszczyzna zowiący się z 18 włościanskimi męskiej płci duszami; w Wileńskiej gubernii w Oszmiańskim powiecie położenie mający; a zatem życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: iszy 27, 2gi 28 następującego lutego, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycznia 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnych Izbie Wileńskiej Powszechney Opieki od Grafa Lotryka, wziętych sposobem pożyczki 1259 holenderskich dukatów z liczącymi się od 1822 roku procentami z uchybieniem terminu naznaczono na sprzedaż z publicznych targów oddany w ewikcyą majątek jego Martiszki z 73 włościanskimi płci męskiej duszami, w tutejszey gubernii w Szawelskim powiecie położenie mający; a zatem życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: iszy 25, 2gi 6 lutego teraż. roku, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycz. 1825 r.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych z Izby Wileńskiej Powszechney Opieki

przez Porucznika [b. woysk polskich Józefa Wiszniewskiego sposobem pożyczki pieniędzy w ogóle 1679 rub. sreb. z liczącymi się od 1821 r. procentami z uchybieniem terminu, oddany na sprzedaż z publicznych targów dom tego Wiszniewskiego murowany, w mieście Wilnie na zaułku Skopówce położony; a zatem życzący kupić takowy dom, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone po drugi raz terminy: iszy 25, 2gi 26 lutego, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycz. 1825 r.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnego od Wileńskiego Obywatela Jana Zeudlera Wileńskiej Izby Powszechney Opieki w ogóle kapitału 30,000 rubli, oddany na sprzedaż z publicznych targów dom jego murowany w mieście Wilnie pod N. 290, będący w ewikcyi na zabezpieczenie tej summy; a zatem życzący kupić pomieniony dom, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: iszy 3, 2gi 5 następującego miesiąca marca, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycz. 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez Wileńskich żydów Wółfa Szłomowicza i Leję Leyzerowę Nechisow sposobem pożyczki z Izby Wileńskiej Powszechney Opieki 5008 rubli z liczącymi się od d. 19 grudnia 1822 roku procentami z ominionym terminem, oddany na sprzedaż dom tych Nechisow w mieście Wilnie położony. i dla odbycia targów od dnia pierwszego wydrukowania w Moskiewskich gazetach ogłoszenia o wezwaniu życzących kupić ten dom, po upłynieniu 2ch terminów, na które życzący nie przybyli, przypada we trzy miesiące trzeci termin dnia 17 następującego marca; a zatem życzący kupić pomieniony dom, zechcą przybyć dla targów do tego Rządu na oznaczony dzień 17 marca. Dnia 24 stycznia 1825 roku:

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez P. Radcę Taynego Senatora i Kawalera Grafa Michała Ogińskiego z Wileńskiej Izby Powszechney Opieki sposobem pożyczki 1032 dukatów, 8761 rubli i 56.402 rubli 44 kop. assygnacyami i miedzią, przeznaczony na sprzedaż z publicznych targów dom jego w mieście Wilnie między Końską a Rudnicką ulicami pod N. 276 ze skrzydłami pod N. 253 i 254; na zabezpieczenie tej summy i-

zbie oddany, oceniony w niepalnych materyałach 224,258 rubli 35 kop. assygn., do czego naznaczone terminy: 1szy 25, 2gi 26 następującego lutego, a 3ci we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania. które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; a zatem życzący należeć do tych targów zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy. Dnia 24 styczn. 1825 r.

Sowietnik Iskrzycki.

Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez szlachcica Zafatego z Izby Wileńskiej Powszeczney Opieki sposobem pożyczki pieniędzy 560 rubli srebr. i należnych od 1823 roku procentów z upłynieniem terminu; oddany dom jego w mieście Wilnie pod N. 962 położony, do czego naznaczone terminy: 1szy 5, 2gi 6 miesiąca marca, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania; które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; a zatem życzący należeć do tych targów zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy. Dnia 24 stycznia 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.

Za Sekretarza Wierzbicki.

Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadectw aresztanci: Alexander Dolbatow, Jan Holenow, Daniel Jehorow, Klemens Dubiński, Jefim Bazylego syn bez nazwiska, i Jan Mislajew tenże i Piskunow; powiadający że są włóścianami: Dolbatow jarosławskiej gubernii myszkińskiego powiatu, Obywatela Skrinicyna ze wsi Aleksiejewki; Holenow rodem z moskiewskiej gubernii, jakiego powiatu obywatela i wsi nie pamięta; Jehorow inflantskiej gubernii, wolmirskiego powiatu, Obywatela Smolakowa; Dubiński, Witebskiej gubernii, lepelskiego powiatu dworu Moskałewszczyzny, obywatela Lisowskiego; Jefim bez nazwiska tulskiej gubernii putylskiego powiatu, obywatela Grafa Szeremetjewa, i Mislajew albo Piskunow mieszczaninem czernihowskiej gubernii z miasta Nowozybkowa; na mocy Imiennego Najwyższego Ukazu pod d. 23 februaryi 1823 roku uznani za włóczągów i odesłani do Syberyi na zaludnienie. Przymioty pomienionych włóczągów: Dolbatow wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy suchej, nieco ciemnej, nosa miernego ostrego, oczu szarych, włosów na głowie wąsach i brodzie ciemnorusych od urodzenia lat 38; Holenow wzrostu 2 arsz. 5½ wiersz., twarzy pełnej ospowatej, nosa miernego płaskiego, oczu szarych, włosów na głowie światłorusych, wąsów i brody nie ma, od urodzenia lat 20; Jehorow wzrostu 2 arsz. 7½ wiersz., twarzy suchej nieco ciemnej, nosa miernego, oczu błękitnych, włosów na głowie wąsach i brodzie ciemnorusych, od urodzenia lat 50; Dubiński wzrostu 2 arsz. 5½ w., twarzy pełnej czystej, nosa miernego, oczu

szarych, włosów na głowie wąsach i brodzie światłorusych, od urodzenia lat 25; Jefim bez nazwiska wzrostu 2 arsz. 6½ wiersz., twarzy miernej ospowatej, nosa średniego ostrego, oczu karych, włosów na głowie ciemnych na wąsach i brodzie światłorusych, od urodzenia lat 40; i Mislajew albo Piskunow wzrostu 2 ar. 5½ wiersz., twarzy suchej czerwonej, nosa miernego ostrego, oczu szarych, włosów na głowie, wąsach i brodzie rusych, od urodzenia lat 44; a zatem jeśli pomienieni włóczągowie okażą się do kogo należącymi, aby ten w prośbie o ich powrót postąpił podług istotnego brzmienia pomienionego ukazu. Dnia 16 stycznia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler F. Arcimowicz.

2. Sąd Podkomorski, za Remisą Sądu Ziemskiego pttu Wileńskiego w roku 1820 apryla 17 dnia zapadła, dla oddzielenia 4tej części dla córek po zeszyłym Józefie Jeleńskim Jenerale woysk Polskich pozostałych, i całkowitego załatwienia przyporuczonych stosunków; w majątności Ambrożyszkach złożony, że stosownie do zapisanego w Protokule na dniu 20 januar. 1825 roku postanowienia, całkowite dzieło do dnia 14 febr. tegoż 1825 roku wezmie do namowy, interessowane strony przez ninieyszą awizacyą zawiadamia.

Tadensz Bystram Podkomorzy powiatu Upitskiego.

Julian Mickiewicz Regent Gran. powiatu Upits: i Podkomor. tegoż pttu.

K o n c e r t.

3. JPan Klodel pierwszy Skrzypak, i JPan Demare pierwszy Wiolonczelista w Kapeli Najjaśniejszego CESARZA Wszech Rosyy, przejeżdżając za granicę, będą mieli zaszczyt dać Koncert, którego miejsce i szczegóły ogłoszą się Afiszami.

3. Dnia 30 junii 1824 roku Odstawne mu Majorowi Ziemińskiemu Obywatelowi Powiatu Kobryńskiego, w majątku Brylowie: zginęły z komody następujące papiery: 1) Odstawka pomienionemu Majorowi służąca z wojskowej służby. 2) Karta na 2000 rubli assygn. wydana dnia 8 oktobra 1823 roku przez Jana i Helenę Niepokoyczyckich jego synów Antoniemu Leyb druguńskiego pólku. 3) Także karta jemu służąca na 3000 rubli assygn. wydana teyże daty przez żonę tegoż P. Majora. 4) Karta na 7000 złotych. wydana przez Stolnikowicza Korzenieckiego Stanisławowi i Antoniemu Ziemińskim za wziętą arendę folwarku Osownicy. 5) Karta przez s. p. Alexandrę Łaciską służącą Pułkownikowi Radziśzewskiemu z upłatą 500 rubli assygn. 6) Xiedza Józefa Ławrynowicza karta na 700 rubli srebrem. Oczem w Kobryńskim powiecie już opublikowano, aby za znalezieniem były właścicielowi zwrócone.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 27 styczn. rubel srebrny 3 ruble 76½ kop. imperyal 37 rub. 1 kopiejek.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau.		Wiatr y.	Odmiana w powietrzu.
	dnia 29 godz. 7 z rana	27	cal. 9,2 lin	—	3 stopni.	Poludniowy.	Pochmurno
	dnia 30 — — — —	27	— 6,4 —	+	0,5 — —	Póln. Zach.	Pochmurno